

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

תשע"ו 2016 המחלקה ל חינוך

שם הקורס בעברית: פסיכולוגיה חינוכית – פיתוח אספקטים של זהות ותרבות.

מס' קורס : 129-2-0392

שם המרצה: ויסאם מרעי

יעדי ההוראה:

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות בעבודת הפסיכולוג החינוכי תוך דגש על היבטים של פתוח זהות מקצועית תרבותית. הסטודנטים ייחשפו לתיאוריה ומחקר המתייחסים להקשרים הרב תרבותיים בעבודת הפסיכולוג החינוכי. הם יכירו את תחומי העיסוק של הפסיכולוגיה החינוכית בקונטקסט של מערכות החינוך בארץ, תוך חידוד שאלות של פתוח מקצועי אישי של הלומדים כבסיס להכשרה המקצועית. נתמקד בסוגיות מרכזיות של עבודה פסיכולוגית חינוכית עם המערכת הבית ספרית על כל מרכיביה, בהקשר של אתגרים ודילמות של החברה הערבית בישראל.

חובות הקורס:

הלמידה תתבסס על השתתפות פעילה במפגש הכיתתי שיתקיים בעיקרו באופן סדנאי ויכלול גם למידה תיאורטית וקריאת מאמרים .
נדרשת נוכחות סדירה בשעורים והודעה מראש על היעדרות צפויה.
נדרשת קריאה שוטפת של החומר לפני השיעור והשתתפות פעילה בשיעורים, כולל הצגת העבודות הנעשות על-ידי התלמידים לדיון בכיתה.

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **	
נוכחות	- % 20
חובה	
עבודות	- % 80
סה"כ	- 100%

עבודה פרטנית בסמסטר הראשון: 40%

בעבודה זו כל סטודנט יתבקש לראיין פסיכולוג חינוכי העובד עם האוכלוסייה הערבית, תוך התמקדות בסוגיות ודילמות העולות בהקשר התרבותי והתייחסות לחומרים תיאורטיים ומחקריים שידונו בשיעורים. הראיונות יוצגו וידונו בשיעור.

עבודה מסכמת לקראת סוף שנה: 40%

בסמסטר ב' יתבקש כל סטודנט להעמיק בלמידה וחקר של נושא פסיכולוגי חינוכי שייבחר בתאום עם המרצים ולהציגו לקבוצה כבסיס ללמידה אישית וקבוצתית. הצגה זו תהווה בסיס לעבודת הסיכום השנתית. הנחיות מפורטות יינתנו בהמשך.

רשימה ביבליוגרפית:

תינתן הנחייה על קריאת חובה ורשות לכל שיעור

- בינמיני, ק' (1981). על ארבעה הלקוחות של פסיכולוג בית הספר, פסיכולוגיה ויעוץ בחינוך, 14, 21-29.
- אלקרינאוי ע', מעוז מ', שיבר א' (1995). שילוב מערכות מודרניות רפואיות עם עממיות דתית בטיפול נפשי בבדווים. שיחות, כרך י', חוברת מס' 1.
- בטלר, ר' (1997). התרומות האפשריות של הערכה פסיכו-ארגונית של מערכות חינוכיות לעבודת הפסיכולוג בבית הספר. בתוך: א. לסט (עורך): עבודה פסיכולוגית בבית הספר. (ע"מ 37-11). הוצאת מאגנס.
- סאטור, מ' (1992). עבודה פסיכולוגית וחינוכית עם קבוצות הורים בגני ילדים. בתוך: פסיכולוגיה בבית הספר ובקהילה עורכת שולמית לוינסון הוצאת הדר, עמ' 113-105.
- לוינסון, ש' (1997) הפסיכולוגיה בישראל, פסיכולוגיה (11), 120-109.
- ניסן, מ' (2007) זהות חינוכית כגורם מרכזי בפתוח מנהיגות בחינוך. קרן מנדל ישראל.
- קלינגמן, א'. (2001) התערבות פסיכולוגית וחינוכית בעת אסון. השירות הפסיכולוגי יעוצי – ירושלים.

Dwairy, M. Cross – Cultural Counseling: The Arab Palestinian Case. New York:

Haworth Press 1998.

Dwairy, M & Van Sickle, T. Western Psychotherapy in Traditional Arab Society.

Clinical Psychology Review, 16 (3), pp.231-249, 1996.

Dwairy, M. Mental Health in the Arab World. In A.S.Bellack and M.Hersen (eds), Comprehensive Clinical Psychology: Sociocultural and Individual Differences (Vol 10). New York: Pergamon Press, 1998a.

Gorkin, M., Masalha, S & Yatziv. Psychotherapy of Israeli – Arab Patient: Some Cultural Considerations. Journal of Psychoanalytic Anthropology, Vol. 8, pp. 215-230, 1985.

Masalha, S. Psychodynamic Psychotherapy as applied in an Arab village clinic.
Clinical Psychology Review, Vol. 19 (8), pp. 987-997, 1999.